

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**”KPR lyssnar
på oss!”**

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att nuvarande socialtjänstlag är ålderdomlig och är ett hinder för att ge äldre individuellt anpassad hjälp och service.

Ålderdomlig lagstiftning?

Kommunerna ska kunna ge individuellt hjälp och service utan att vara tvingad till myndighetsutredningar, säger SKL:s ordförande Lena Micko i en debattartikel i Svenska Dagbladet.

Det handlar om den så kallade Linköpingsmodellen där man med stöd av kommunens riktlinjer kommer överens om vilken hjälp man ska få, utan beslut i någon myndighet. Modellen har ifrågasatts av Inspektionen för vård och omsorg, IVO, som motsatt sig modellen och kammarrätten ger IVO rätt.

Problemet med Linköpingsmodellen är bland annat rättssäkerheten. Eftersom det inte finns myndighetsbeslut kan man inte heller överklaga. Är man inte nöjd med den service man erbjuds rekommenderas man att byta utförare. IVO anser att avsaknaden av biståndsbeslut innebär att den enskilde får svårare att till exempel överklaga bristfälliga insatser. Kommunen menar å sin sida att den som är missnöjd kan få ett biståndsbeslut som kan överklagas.

Linköpingsmodellen är uppskattad av berörda brukare. De resurser som frigörs har styrts om till information och vägledning samt uppföljning av vårdgivare och brukare så att brukaren får den hjälp man önskar och har rätt till.

Sveriges Kommuner och Landsting anser att ifrågasättandet av Linköpingsmodellen är ett rejält bakåt för alla som vill modernisera och förenkla service till invånarna. Över hundra kommuner i Sverige använder i dag olika former av service utan biståndsutredningar.

Sveriges Kommuner och Landsting vill att kommunerna ska kunna ge individuellt anpassad service utan att vara tvingad till myndighetsutredningar.

Debatten kommer att fortsätta. I utredningen Nationell kvalitetsplan i äldreomsorgen kommer man att undersöka om det finns möjligheter att anpassa nuvarande socialtjänstlag eller om det behövs en ny lag.

Rättssäkerheten måste alltid finnas för den enskilde.

I SKL:s tidning Dagens samhälle finns flera debattartiklar om Linköpingsmodellen. I en artikel anser man att pensionärsorganisationer kan påverka.

Serviceinriktad hemtjänst

Modellen med en serviceinriktad hemtjänst uppskattas av de äldre och av omsorgspersonalen. Vilka är det då som ogillar serviceinriktningen inom hemtjänsten? Det märkliga är att serviceinriktningen motarbetas av socialstyrelsen och som en följd därav har det statliga tillsynsorganet Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att all hemtjänst ska utredas som så kallat bistånd, alltså enligt samma modell som alltid gällt för socialbidrag/försörjningsstöd. IVO har hotat Linköpings kommun med böter om man inte överger det serviceinriktade arbetssättet.

Pensionärernas organisationer har stort inflytande och bör genom samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting verka för att intresserade kommuner ska få genomföra riktiga försök för hela hemtjänsten. Försöken kan utvärderas och skapa underlag för införandet av en serviceinriktad hemtjänst i hela landet.

Socialstyrelsen har i ett dokument sökt beskriva olika modeller för hemtjänst och omvårdnad av äldre. Där beskrivs också Linköpingsmodellen.

Lagtext opreciserad

Socialstyrelsen menar att formuleringarna i lagtexten är så oprecisa att det inte entydigt går att besvara vilka insatser som kommuner får tillhandahålla utan utredning och beslut.

Tydliga problemområden är enligt Socialstyrelsen:

- en rättsosäkerhet för den enskilde
- försämrade möjligheter till intern kontroll och tillsyn
- försämrade möjligheter till forskning
- försämrade möjligheter att följa upp effekter av olika insatser
- försämrade möjligheter att åstadkomma en kunskapsbaserad socialtjänst

Den enskilde ska

- alltid ha rätt till information om att bistånd kan sökas och att det finns möjligheter att överklaga ett sådant beslut
- ges möjligheter att välja mellan individorienterat stöd som är rättighetsbaserat och ett mer inriktat stöd
- ha rätt att få en individuell planering av lämpliga insatser som leder vidare i en för individen anpassad rehabiliteringsprocess

Läs mer:

Ålderdomlig lagstiftning hindrar god service, debattartikel, Svenska Dagbladet/Dagens samhälle

Fler borde få en serviceinriktad hemtjänst. debattartikel, Dagens samhälle
Brukarinflytande i praktiken, exempel på äldreomsorg, Socialstyrelsen

Sökordet "Linköpingsmodellen" ger många träffar för den som är intresserad av ytterligare fördjupning. FoU-Centrum genomför bland annat ett treårigt projekt.

RPG-perspektiv

I KPR är det viktigt att RPG följer utvecklingen. Räcker nuvarande socialtjänstlag till för införande av Linköpingsmodellen och andra liknande arbetsformer utan biståndsbedömning? Kommer det så småningom krav på utredning om en ny socialtjänstlag?

Under vilka former arbetar socialtjänsten i "din" kommun?
Hur sker olika bedömningar av bistånd på ett rättssäkert sätt?